

Potilasohje: Cryptosporidium – tietoa sairastuneelle

Sinulla on todettu kryptosporidioosi, joka on cryptosporidium-alkueläimen aiheuttama tauti. Cryptosporidium-lajeja on useita ja niitä esiintyy kaikkialla maailmassa. Suomessa on ollut tällä vuosikymmenellä useita pieniä tai pienehköjä epidemioita.

Miten cryptosporidium tarttuu?

Tartunnan voi saada ihmisen tai eläimen ulosteella saastuneen juomaveden, uimaveden tai elintarvikkeen välityksellä. Lisäksi tartunnan voi saada myös suoraan toiselta ihmiseltä tai eläimestä. Cryptosporidium on hyvin tarttuva tauti ja pieni määrä tartuntamuotoa eli ookystaa riittää aiheuttamaan infektion.

Mitkä ovat kryptosporidioosin oireet?

Oireet alkavat useimmiten 7 vuorokauden sisällä tartunnasta (voi vaihdella 1-22 vuorokauden välillä). Yleisin oire on vesiripuli, jonka vaikeusaste ja kesto vaihtelevat.

Muita oireita voivat olla esimerkiksi:

- vatsakipu
- lievä kuume
- pahoinvointi
- oksentelu
- ruokahaluttomuus.

Yleisin oireiden kesto on keskimäärin 12 vuorokautta, mutta voivat jatkua jopa neljään viikkoon saakka. Vastustuskyvyltään alentuneilla henkilöillä oireet voivat olla vaikeampia ja kestää pitkään. Tauti voi myös olla oireeton.

Miten voit ehkäistä taudin tarttumista?

- Juo ainoastaan puhdistettua vettä (5 minuutin keittäminen tuhoaa ookystat).
- Pese raat vihannekset hyvin ennen syöntiä.
- Vältä pastöroimatonta maitoa ja siitä valmistettuja tuotteita.
- Noudata hyvää käsihygieniaa: pese kädet ennen ruuan valmistamista, ennen syöntiä, WC-käynnin jälkeen sekä koskettuasi koti- ja hyötyeläimiä.
- vältä uintia uima-altaassa kahden viikon ajan oireiden päättymisen jälkeen.
- Käytä suojavarusteita tarpeen mukaan ja noudata hyvää käsihygieniaa ollessasi tekemisissä tuotantoeläinten kanssa.

Hyvinvointialue ohjeistaa potilasta tarkemmin taudin vaikutuksesta esimerkiksi riskityössä oleville tai päiväkotilapsille.

Miten kryptosporidioosia hoidetaan?

Kryptosporidioosin oireet menemät useimmiten itsestään ohi, eikä lääkehoitoa tarvita. Voimakasoireilla ja vastustuskyvyltään heikentyneillä voidaan käyttää joskus lääkehoitoa. Mikäli rajua vesiripuli johtaa kuivumiseen, voidaan potilasta hoitaa sairaalassa nestehoidolla.

Lisätietoa: [THL:n](#) verkkosivuilta.